

Nr 1439

Av fru **Kristensson m. fl.**, i anledning av skrivelse från talmanskonferensen med överlämnande av ett från 1969 års organisationsutredning inkommet betänkande angående utskottens personalorganisation.

(Lika lydande med motion nr 1230 i Första kammaren)

Den omgestaltning av riksdagens utskottsorganisation som föreslagits i prop. 1970: 40 synes kunna innebära betydande fördelar för effektiviteten i riksdagsarbetet. Den föreslagna organisationen, baserad på indelning efter sakområden, torde väsentligen kunna förhindra onödigt dubbelarbete och möjliggöra en mer sammanhållen bedömning av frågor inom ett och samma ämnesområde.

Det förslag till personalorganisation, som på grundval av propositionens förslag framlagts i organisationsutredningens betänkande den 15 april 1970, synes däremot föga ägnat att främja utskottsarbetets effektiva bedrivande. Våra invändningar gäller den föreslagna organisationen av utskottssekretariaten.

Enligt vår mening kan det knappast vara ändamålsenligt att i den utsträckning utredningen föreslagit lägga personaladministrationen och arbetsorganisationen över utskottens huvud.

Visserligen föreslår utredningen att varje utskott skall ha en sekreterare som är ansvarig för utskottet. Samtidigt sägs emellertid att denne endast skall placeras vid utskottet för ett år i taget med möjlighet till förlängning, som också anges kunna bli vanlig.

Beträffande övrig sekreterarhjälp föreslås, bortsett från vissa tjänster hos konstitutionsutskottet, finansutskottet och skatteutskottet, att sekreterarna skall placeras vid visst utskott för en session, för en kortare tid eller för särskilt ärende. Om tjänstgöringen hos de olika utskotten skall förvaltningsstyrelsen besluta.

Det helt övervägande antalet utskott kommer alltså utöver huvudsekreteraren att få förlita sig på den hjälp som — eventuellt — kan lämnas av personal utanför utskotten. Man frågar sig hur det under sådana förhållanden skall kunna åstadkommas en planmässighet i utskottens arbete.

Förslaget strider också mot det grundläggande kravet att sekreterarpersonalen skall ha fackkunskap inom sakområdet. Att begära erforderlig

sakkunskap inom ett stort antal utskotts ämnesområden torde inte vara realistiskt. För riksdagsmännen är det vidare en väsentlig nackdel med tjänstemän som de inte känner eller för vilka de inte har det förtroende, som endast en längre tids samarbete kan skapa. Även för tjänstemännens del är en dylik lös anknytning högst otillfredsställande. Rimligt är väl att tjänstemännen åtminstone har någon garanti för att de får ägna sig åt arbetsuppgifter som de har intresse och fallenhet för och som föranlett att de sökt anställning i riksdagens tjänst. Att utredningens förslag inte omfattas av berörda personalgrupper framgår klart av att den nuvarande sekreterarpersonalen praktiskt taget utan undantag bestämt motsatt sig utredningens förslag i denna del. Här kan tilläggas att det skulle vara märkligt om riksdagen genomdrev en ny personalorganisation som mött ett så bestämt motstånd från den berörda personalens sida.

Anledning att rubba grunderna för utskottens nuvarande personalorganisation — som inte ens påståtts ha fungerat annat än bra — föreligger alltså inte. En viss ökad rörlighet kan dock vara önskvärd. Utskottens önskemål att kunna planera sitt arbete och kravet på fackkunskap gör dock att cirkulationen måste begränsas tämligen kraftigt.

Organisationen bör enligt vår mening bygga på ett system där varje utskott har i princip två sekreterare, varav en huvudsekreterare och en biträdande sekreterare. Huvudsekreteraren bör vara fast knuten till utskottet; han bör anställas som exempelvis socialutskottets eller civilutskottets sekreterare och endast under alldeles speciella förhållanden kunna förflyttas till annat utskott. Även den biträdande sekreteraren bör vara knuten till visst utskott. Alla utskott torde emellertid inte ha ständigt behov av två sekreterare, varför vissa biträdande sekreterare bör fast knytas till två utskott. De biträdande sekreterarna bör dessutom åläggas skyldighet att biträda vissa andra utskott än det eller dem vartill de är fast knutna. Genom denna ordning kan ett samarbete etableras mellan mindre grupper av utskott på samma sätt som utredningen föreslagit i fråga om utskottens kontorsservice; tanken är ju där att utskotten i huvudsak två och två skall få gemensamma serviceenheter. De utskott som har särskilt nära ämnesmässig beröring bör på samma sätt som i fråga om serviceorganen dela på biträdande sekreterare. Med hänsyn till svårigheterna att mer exakt överblicka arbetsbelastningen kan det vara lämpligt att knyta en extra lagstiftningsexpert till civillagsutskottet och en extra budgetexpert till finansutskottet, vilka skulle stå till mer allmänt förfogande. Vissa utskott torde å andra sidan klara sig med mer tillfällig sekreterarhjälp vid sidan av den ordinarie sekreterarpersonalen. En biträdande sekreterare i civillagsutskottet och justitieutskottet bör därför åläggas biträda även utrikesutskottet och försvarsutskottet, och en bi-

trädande sekreterare i socialförsäkringsutskottet och socialutskottet bör biträda även universitets- och kulturutskottet och skolutskottet.

De biträdande sekreterarna bör i större utsträckning än utredningen föreslagit ges helårstjänster i stället för sessionstjänster. Härigenom tillgodoser man bättre vad som var en av huvudpunkterna i 1966 års utskottsreform, nämligen att förse riksdagen med fast knutna, väl kvalificerade tjänstemän, som intar en självständig ställning gentemot såväl övrig statsförvaltning som kommunala och enskilda sammanslutningar eller företag. På samma grunder bör utredningens tanke på ett ökat anlåtande av specialföredragande eller utomstående sakkunniga avvisas.

Utredningens förslag innebär en ganska kraftig nedskärning av den nuvarande sekreterarpersonalen. De tolv utskott som enligt förslaget inte direkt förses med biträdande sekreterare — samtliga utskott utom konstitutionsutskottet, utrikesutskottet, skatteutskottet och finansutskottet — skall sammanlagt till sin disposition få 12 helårsanställda huvudsekreterare och 10 biträdande sekreterare. I nuvarande organisation handläggs motsvarande arbetsuppgifter av 17 helårsanställda och 10 sessionsanställda sekreterare. Vissa arbetsuppgifter övergår emellertid i den nya organisationen från nämnda tolv utskott till främst konstitutionsutskottet och finansutskottet. Dessa arbetsuppgifter motsvarar, högt räknat, två sekreterares arbetskapacitet. För nämnda tolv utskott innebär alltså utredningens förslag att personalstyrkan minskas med åtminstone tre tjänstemän. Dessutom föreslås — utan motivering — indragning av en tjänst i skatteutskottet (nuvarande bevillningsutskottet). Även konstitutionsutskottet får i realiteten vidkännas en personalminskning om utredningens förslag följs. Med hänsyn till riksdagens ständigt ökande arbetsuppgifter förefaller det helt orimligt att på detta sätt minska utskottens personalstyrka. Vi föreslår därför en ökning av antalet biträdande sekreterare med minst tre. Vi vill understryka att förslaget inte innebär någon personalförstärkning i förhållande till vad som nu gäller. Eventuell — högst osannolik — överkapacitet kan utnyttjas genom föreskrift om fyllnadstjänstgöring hos t. ex. riksdagens ombudsmannaexpedition eller hos riksdagens revisorer.

Sammanfattningsvis vill vi föreslå följande sekreterarorganisation i stället för den som av utredningen sammanfattats på s. 19 i betänkandet.

Huvudsekreterare med särskilda uppgifter (KU, FiU)	2
Övriga huvudsekreterare	14
Föredragande	
KU	2 (ev. 3)
FiU	1 (ev. 2)
SU	1
Biträdande sekreterare	
KU	1
SU	2
UU	1
Övriga	13
	<u>37</u>
<i>Helårstjänster</i> , ordinarie, förordnande tills vidare	
Huvudsekreterare	16
Föredragande (KU 2, SU 1)	3
Biträdande sekreterare	11
	<u>30</u>
<i>Sessionstjänster</i> , extra	
Föredragande (FiU)	1
Biträdande sekreterare (KU 1, SU 2, övriga 3)	6
	<u>7</u>

Förslaget bör liksom det av utredningen framlagda betraktas som en försöksorganisation.

Med hänsyn till vad sålunda anförts hemställer vi,
att riksdagen vid antagande av ny personalorganisation
för utskotten jämkar organisationsutredningens förslag i
enlighet med vad vi ovan anført.

Stockholm den 5 maj 1970

Astrid Kristensson (m)

<i>Yngve Holmberg (m)</i>	<i>Tage Magnusson (m)</i> i Borås	<i>Robert Dockered (cp)</i>
<i>Erik Larsson (cp)</i> i Öskevik	<i>Ola Ullsten (fp)</i>	<i>Erik Tobe (fp)</i>
<i>Alf Wennerfors (m)</i>	<i>Erik Brandt (s)</i>	<i>Anna-Greta Skantz (s)</i>